

laget for denne Forhandling er af en underlig dobbeltbundet Art. Lad os hellere gaa til Sagen, saaledes som den ligger, og erkende — det bør de Herrer gøre, det er det faktiske Forhold paa dette Omraade —, at det i mange Henseender er en Fordel for en Kommune at have Garnison, ganske saaledes som det er fremstillet af det ærede Medlem Hr. Hans Jacob Sørensen, og denne Fordel vederlægges fra Kommunernes Side med visse Ydelser; og naar man skal præstere disse Ydelser, maa Kommunen i det hele taget have en almindelig Pligt, og derfor har det været ordnet saaledes, at Staten godtgør Kommunerne disse Ydelser, nogle fuldt ud, andre kun delvis. Og det er det samme Princip, det foreliggende Forslag er bygget paa, dog med en Modernisering af Ydelsernes Form, som bedre svarer til Tiden, vi lever i, og ogsaa bedre er Udtryk for en rimelig Erstatning til Kommunerne, end den hidtidige Ordning var det. Saaledes ligger jo Sagen. Derfor er der gjort Forskel paa den procentvise Ydelse, der skal gives, efter som Talen er om Arrestlokaler, Magasiner, Vognskure, Depoter, Sygehuse o. s. v., hvor Kommunerne tidligere havde Krav paa fuld Erstatning, og Kaserner, Staldbygninger med videre, hvor Kommunerne tidligere kun havde Krav paa delvis Erstatning. Jeg kan jo meget vel forstaa, at ud fra en rent kommunal Betragtning kunde det være ønskeligt at faa disse Ydelser sat højere op. Jeg forstaaer meget vel, at det kunde være meget behageligt for Kommunernes Talsmænd i denne Sal, om de kunde komme hjem og sige til deres Kommuner: Nu faar I ikke blot den Fordel, selve Tilstedeværelsen af Garnisonen byder, men nu faar I ogsaa en direkte Betaling af Staten, som dækker mere end den Udgift, I har, saaledes at det ogsaa paa den Maade bliver en Indtægt for jer. Jeg forstaaer meget vel, at man kan ønske en saadan Ordning, men man maa ikke forlange, at Statens Repræsentanter — og som saadan føler jeg mig i dette Øjeblik — skal række Haand til en saadan Ordning.

Jeg forstaaer i øvrigt ikke ganske, at det ærede Medlem Hr. Petersen (Røjle) kan mene, at en Garnisonsordning bedst tilvejebringes, naar den betragtes som en ren og skær Statsopgave, og i samme Øjeblik siger, at den bedste Ordning for Mandskabets Vedkommende er Indkvartering hos Borgerne. Thi det ærede Medlem kan dog vel ikke mene, at Staten skulde optræde som Lejer hos de enkelte Borgere rundt i

Landets forskellige Byer eller Landkommuner, hvor Garnisoner maatte blive anbragt. Jeg synes, at disse to Ting kan man ikke paa een Gang gøre sig til Talsmand for. Nu er jo Forholdet ogsaa ganske utvivlsomt dette, at en Garnisonsordning hvilende paa Indkvartering hos Borgerne er en daarlig Ordning, fordi de Vilkaar, der de fleste Steder ydes Soldaterne under saadanne Indkvarteringsforhold, er saare slette. Derom vil det ærede Medlem kunne overbevise sig, hvis han undersøger Forholdene paa de Steder, hvor den Slags Indkvartering findes. Jeg kender dem fra svunden Tid f. Eks. i en By som Aalborg, og de Vilkaar, der der bødes de værnepligtige, var virkelig af en saa uhyggelig Art, at de bør afskaffes.

Her har været fremdraget en hel Del Spørgsmaal, som man kunde ønske behandlet i det kommende Udvalg, og til Forhandling om disse Spørgsmaal i Udvalget er jeg naturligvis, naar det ønskes, rede. Men for saa vidt disse Forhandlinger i det store og hele skal gaa ud paa væsentlige Ændringer i de Betingelser, som her stilles, og som er i Overensstemmelse med det Resultat, Kommissionen er naaet til, ja, saa maa jeg meget advare imod at skærpe Kravene af de Grunde, jeg allerede har fremført. Til Arbejdet paa Tilvejebringelse af saadanne øgede Udgifter for Staten i den Forbindelse vilde jeg ikke kunde medvirke.

Det ærede Medlem Hr. Petersen (Røjle) mente, at de Manddagspenge, der ydes, navnlig naar Talen er om ekstraordinær Indkvartering, er alt for meningsløs smaa. Det ærede Medlem sagde, at han vilde ikke sammenstille de Ydelser, som her i Virkeligheden maa til, med det, der skulde betales paa et Hotel; men jeg forstod dog, at han vilde sammenstille Manddagspengene her med det, Indkvartering paa Hotel vilde koste, for derigennem at give et saa meget skarpere tegnet Billede af Urimeligheden i det her foreliggende Forslag. Men det ærede Medlem maa ikke glemme, at Befolkningen ser i Almindelighed slet ikke paa den Sag saaledes, som han her synes at gøre. Ved disse kortvarige Indkvarteringer er det de fleste Steder Befolkningen en Glæde at modtage Soldaterne, saaledes at det Vederlag, Talen er om, er for dem af mindre Betydning. Og glemmes maa det heller ikke, at hele den Foranstaltning, som giver Anledning til Indkvartering, er ikke en Foranstaltning, som ligger udenfor Befolkningens almindelige Interesse. Det er en Foran-